

OKRUŽNI SUD SJEDINJENIH DRŽAVA AMERIKE
/za okružje Alaske/

Presuda od 6.XI 1961.

SAD c/a American Gas Screw Franz Joseph i
Pacific Vegetable Oil Corporation - Brod
"Franz Joseph"

Konfiskacija broda - Ne dira u mortgage - Značaj "laches"
/posebne zastare iz "equity-a"/ i uvjeti za njenu primje-
nu

Brod "Franz Joseph" bio je ovlašten na ribarenje, ali se suprotno tome bavio obalnim prijevozom. Ta povreda /"violation"/ utvrđena je 28.X 1957, a tužba radi konfiskacije u korist SAD /"forfeiture"/ predana je 17.VI 1960. na temelju propisa naslova 46. Zakonika SAD čl. 325. /koji govori o konfiskaciji broda koji se prenose na nekoga tko nije državljanin SAD, a koji se bavi prijevozom zabranjenog tereta ili se bavi poslom za koji nije ovlašten/. Na tom brodu postojao je mortgage proveden na temelju ugovora o zajmu od 22.IX 1948, odnosno isprave o mortgagu od 5.VI 1949. za glavnicu od dol. 163.142,28. Sporazum o zajmu i o mortgagu obnovljen je 12.I 1960. Vjerovnik /mortgagee/ nije znao za povredu radi koje je brod postao objektom konfiskacije. Tužitelj /SAD/ prigovara mortgagu, jer da je zbog protoka vremena zahtjev iz mortgage zastario, pozivajući se na laches.

Sudac najprije konstatira da je mortgage propisno odobren i izdana o tome odgovarajuća isprava u Kaliforniji, pa je i upisana kako u upisniku tako i na brodskim ispravama, tako da je postigao status "preferred ship mortgage-a" prema čl. 922 i 953 46. naslova Zakonika SAD. Ship Mortgage Act od 1920. je sam po sebi dovoljan /"complete in itself"/ pa se na odnose u njemu normirane ne primjenjuju zakoni država /prema rješenju Merchant & Marine Bank vs. T.E. Wells, AMC 1961, 1042/. Za odluku o ostvarenju mortgage /"foreclosure"/ isključivo su nadležni federalni sudovi. Konfiskacija nema učinka na mortgage prema sl. b/ čl. 961 nasl. 46. Zakonika SAD /osim ako je vjerovnik ovlastio, pristao ili sudjelovao u protuzakonitom činu, ili propustu/, pa dosljedno tome ne bi bilo ni ovoga spora da tužitelj ne postavlja tvrdnju da je protokom vremena nastupila zastara zahtjeva mortgage-a. Medjutim liberalni ciljevi zakonodavstva o mortgage-u na brodovima dobro su istaknuti u rješenju Detroit Trust Co. vs. Barkun /AMC, 1934, 1417/, pa se u vezi s njom ističe kako nema nikakva propisa da se mortgage mora ostvariti o despotku ili bilo kada iza toga, pa ni u kakvom razboritom roku /"reasonable time"/. Ovo je upravo razlog zašto se ne mogu zakoni o zastari /"limitation"/ Kalifornije ili Alaske upotrijebiti kao

ponagalo /"yardstick"/ za utvrđivanje da li postoje ili ne postoje "laches"-i u ovom slučaju. Sudac smatra da se prema rješenju "Red Lion" /AMC, 1927, 1593/ odredba čl. 974. naslova 46. Zakonika SAD ne odnosi na "preferred mortgage", a naglašuje da su se u konkretnom slučaju stranke izrično odrekle /"waived"/ zastare drugim dokumentom od 1960. a to odreknuće je dopušteno po kalifornijskom pravu. Ipak se sudac upušta u pitanje dopustivosti primjene "laches" kao ustanove "equity"-a na liceve i kaže da nema nikakva određena protoka vremena koje je za to određeno, nego da se moraju ocijeniti sve okolnosti slučaja da bi se moglo odlučiti da li se može primijeniti taj institut. No nije potreban samo protok vremena, nego mora još protustranci nastati oštećenje njenog pravnog položaja /"prejudicial harm"/. To oštećenje nije ono koje nastaje kada je slučaj presuđen protiv nekoga, nego ono koje nastaje kad netko došao zbog protoka vremena u nepovoljniji položaj u iznošenju i dokazivanju svojih utvrđenih prava ili prigovora. U ovom slučaju je nesumnjivo i to da bi i kraj primjene "laches"-a ostao mortgage na snazi sve do vremena kada je nastalo pravo na konfiskaciju pa stoga on mora se održati na snazi. Konfiskacija nije favorizirana u pravu, pa se mora provoditi samo striktno unutar slova i duha zakona. U ovom slučaju nema mjesta primjeni doktrine lachesa /"equitable doctrine of laches"/, pa će se odluka o konfiskaciji izdati u skladu s postojanjem mortgage-a.

/AMC 1963, str. 1596/

E.P.

OKRUŽNI SUD SJEDINJENIH DRŽAVA AMERIKE
/Istočno okružje New York/

Presuda od 7.III 1963.

Tivoli Radio & Marine Co., Inc., vs. Vessel Ral

Pomorski i nepomorski privilegiji - Nepomorski privilegij nikada nema prednosti pred pomorskim - Privilegirani vjerovnik nije dužan ispitivati da li postoje i takvi privilegiji

U ovaj spor se uniješala banka "The Marine Midland Trust Company of Rockland County" s prijedlogom da se stave van snage sve ovršne njere, uključivši i od suda nepotvrđenu prodaju broda i izdanu urudžbenu ispravu /"bill of sale"/ u korist dostalca na javnoj dražbi Fred Valentinca-a, a s razloga što je banka vjerovnik na temelju njoj cediranog, propisno na dan 28.V 1962. u uredu bilježnika grofovije Nassau registriranog potraživanja za dužne iznose kupovine, koja je dospjevala u obrćina na temelju